

Preken 17. Februar 2013

1. søndag i fastetiden

Kapellan Elisabeth Lund

Det står skrevet i evangeliet etter Matteus i det 26. Kapittel:

Så kom Jesus sammen med disiplene til et sted som heter Getsemane, og han sa til dem:

«Sett dere her, mens jeg går dit bort og ber.»

Han tok med seg Peter og de to Sebedeus-sønnene,

og han ble grepet av sorg og gru.

Da sa han til dem: « *Min sjel er tynget til døden av sorg. Bli her og våk med meg!*»

Han gikk fram et lite stykke, kastet seg ned med ansiktet mot jorden og ba:

«Min Far!

Er det mulig, så la dette begeret gå meg forbi. Men ikke som jeg vil, bare som du vil.»

Da han kom tilbake til disiplene og fant dem sovende, sa han til Peter:

«Så klarte dere ikke å våke med meg en eneste time?

Våk og be om at dere ikke må komme i fristelse! Ånden er villig, men kroppen er svak.»

Igjenn, for andre gang, gikk han bort og ba:

«Min Far!

Kan ikke dette begeret gå meg forbi, men må jeg drikke det, så la viljen din skje.»

Da han kom tilbake, fant han dem igjen sovende, for øynene deres var tunge av søvn.

Nå forlot han dem og gikk på ny bort og ba den samme bønningen for tredje gang.

Så kom han tilbake til disiplene og sa:

«Dere sover og hviler fremdeles?

Nå er stunden kommet da Menneskesønnen skal overgis i synderes hender.

Slik lyder Herrens ord.

Når er det tid for å kjempe?

Når er det tid for å sove?

Det er natten før korsfestelsen, natten før døden.

Og Jesus kjemper.

Det er en enorm kamp å overgi seg til det han skal gå inn i.

En enorm kamp å stå i. Han skal gå gjennom lidelsen. Møte døden.

Disiplene var trøtte. Jeg tror de gjerne ville være våkne. Men det var natt og de kom rett fra det store påskemåltidet sammen med Jesus.

De sovner, igjen og igjen, selv om Jesus ber dem så innstendig om å holde seg våkne.

Tre ganger.

Om å be sammen med ham, om å kjempe sammen med ham, om å stå i dette sammen med ham. Jesus viser seg så menneskelig som aldri før. Han trenger støtte. Dette er det aller tyngste. Han overgir seg til det som er hans vei.

”Bli her og våk med meg”, ber Jesus dem om.

Av og til er det sånn at vi ikke kan velge noe annet. Av og til er smerten og lidelsen det som er livet vårt. Sjelen er tynget til døden av sorg.

Vi må stå i det.

Andre ganger kan vi velge. Når det er andres lidelse det er snakk om kan vi velge om vi vil stå sammen med dem, eller ikke.

Jesus ba sin far om å få slippe, hvis det var mulig.

«Min Far! Kan ikke dette begeret gå meg forbi, men må jeg drikke det, så la viljen din skje.»

Dette begeret, på gresk to poterion touto. Det er et uttrykk fra det gamle testamentet for et menneskes tilmålte porsjon av lidelser og prøvelser.

Det kan kalles lidelsens beger. Et menneskes porsjon.

Jesus ville slippe, men ba den bønne han selv hadde lært disiplene å be: La viljen din skje.

Jesus drakk begeret. Han velger å stå i det, å gå inn i lidelsen for vår skyld.

Han gjorde det som et bytte. Lidelsens beger helles i Jesus, og byttes ut med velsignelsens beger. Det er det begeret vi får drikke av i nattverden. Jesus gav sitt blod for oss.

Han valgte å møte lidelsen. Han gikk ikke utenom.

Når er det tid for å kjempe?

Når er det tid for å sove?

Jeg liker best når alt er bra jeg. Når ting er harmonisk og både jeg og alle rundt meg har det bra. Det er fint det.

Vi må absolutt glede oss over det som er bra, og nyte livet som Gud har gitt oss.

Nyte det gode vi har fått i takknemlighet.

Det kommer ikke noe godt ut av å plage oss selv.

Samtidig er det forskjell på å nyte og å fråtse.

På å ha det bra, og på å stenge alt som forstyrrer harmonien ute.

Jesus ber oss om å våke. Holde oss våkne og stå i virkeligheten sånn den er.

Stå sammen med den som lider. Våkne opp og se oss rundt.

Vi trenger å sove, eller rømme inn i noe annet, av og til. Men i fastetida blir vi minna om å ikke bli sløve. Ikke leve i en døs. Se hva Jesus gjorde for oss, for verden. Se hva vi kan gjøre. Våke med Jesus. Dele hans lidelse, hans kamp. Ikke la oss sløve ned av alt som lokker oss til å bare sentrere livet rundt våre egne behov.

Vi oppfordres til å våke. Holde oss våkne for verden, for Gud og mennesker.

Hva betyr det i ditt liv?

Svein Ellingsen har skrevet i en salme:

«Noen må tro i mørket, noen må være den svakes bror, Gud, la din vilje skje på jord!»

Det er det Jesus er. Den svakes bror. Han er så tydelig på hvilken side han står på. Han står sammen med den som lider.

Siv, kan du komme fram hit. Mange av dere kjenner Siv. Hun er mye her i kirka, og hun jobber i Kirkens Nødhjelp. Jeg har spurt Siv om hun kan dele med oss noen av sine erfaringer. For Siv har noen erfaringer som handler om å tro i mørket. Om å våke i verdens natt.

_____Siv Bonde

Det er en tid for alt – en tid for å gråte, en tid for å le, en tid for å sørge, en tid for å danse, Jeg fortalte menigheten tidligere en gang om søsteren min som døde fra oss så alt for tidlig, i barsel 26 år gammel. Et tap som var vondt, og jeg opplevde det som å ikke få bønnesvar...

Det sies at tiden leger alle sår, og det er virkelig sant slik jeg opplever det. I hvert fall på en slik måte at sårene slutter å blø etter hvert.

Jesus er vår medvandrer i lidelse – og han forventer det samme av oss og oppmuntret oss til å bære byrdene for hverandre.

Jeg kom til å tenke på at i den tiden jeg var så lei meg, var jeg heldig å treffe mange mennesker som turte spørre hvordan jeg hadde det, og turte spørre meg om å fortelle historien om Cathrine. Og det veldig god bearbeidelse av sorgen for meg, å snakke om den, og kunne fortelle, igjen og igjen. De som spurte bød på seg selv, og turte ta sjansen på at jeg kanskje hadde en dårlig dag og at det ikke passet. Men som regel passet det, og i praksis så ble det slik at de bar sorgbyrden sammen med meg, ved å delta i min sorg.

Jeg var i Etiopia i fjor høst. Hos en av partnerorganisasjonene til Kirkens Nødhjelp traff jeg bestemødre som tok vare på sine egne og andres barnebarn, som hadde mistet foreldre i aidsepidemien. De drev et kollektivt gårdsbruk sammen med støtte fra Kirkens Nødhjelp. Slik hadde de råd til å få noen kuer og et jordstykke som gjorde at barna fikk næringsrik melk, og næringsrike grønnsaker. Disse gamle damene holdt seg i live for barnebarna, og klamret seg til livet og gårdsdriften så lenge barna trengte dem. De var slitne, triste, lykkelige og stolte på en gang. De inviterte oss i den svale stråhytta si midt på dagen, på en nydelig kaffesermoni, og stort hjemmebakket brød. Og de fortalte de brukte mye tid på å snakke sammen og slik bære byrdene for hverandre – for de hadde alle mistet mange de var veldig glad i. Men så var de lykkelige og takknemlige for denne muligheten i det gårdsbruket de hadde sammen, stolte over hva de fikk til. Dette er et typisk eksempel på et prosjekt som blir gjort mulig for eksempel med penger som samles inn av menighetene i Norge årlig, både til jul og faste.

Slik ser jeg ringen blir sluttet. Slik er vi med og bærer byrdene sammen med disse bestemødrene, og hjelper dem til å gi de foreldreløse barna trygg oppvekst, kjærlighet og rom for å gå på skolen. Det er stort. Vi er med og våker i verdens natt – gjennom å dele hverandres byrder – både i deltagelse i hverandres liv her hjemme, oppturer og nedturer – men også deltagelse i noen fattige bestemødres liv sør i Etiopia.

Kunne dere ikke våke – spurte Jesus. Jo vi våker – kan vi tenke. Vi vil være med. Og konfirmantene skal også denne fastetiden våke – gå den vakre turen, ikke på tiggerferd, men en ferd for rettferdighet – som medvandrere – Sammen for andre. En gjerning det står stor respekt av. Bøssebæring er å være medvandrere, og dele byrdene – i fastetiden retter vi blikket utover – mot hverandre og vår neste.

____Siv Bonde

Når er det tid for å kjempe?

Når er det tid for å sove?

Vi kan fort få dårlig samvittighet for alt vi ikke har gjort. Men det kommer ikke noe godt ut av å grave oss ned i vår egen utilstrekkelighet.

Jesus sa: "Våk og be om at dere ikke må komme i fristelse! Ånden er villig, men kroppen er svak".

Kanskje det betyr at Guds Ånd vil hjelpe, men mennesket vil ikke hjelpes?

Kanskje det er en oppfordring om å ta imot Guds hjelp, så vi ikke faller i fristelse.

Vi har bedt om tilgivelse. Det gjorde vi i begynnelsen av gudstjenesten. Så nå er det bare å se framover. Fastetida har begynt.

Kan vi sette av litt tid til å spørre Gud hva som er hans vilje i våre liv?

Hva skal vi stå i?

Hva skal vi ta imot av hjelp, fra Gud og medmennesker?

Noen av oss står allerede i en kamp, og vet så altfor godt hva det handler om.

Andre kan velge.

Fastetida er egentlig en tid for håp. Noe regnbuelysene kan minne oss om. Det er en tid som gir mening. Det handler om å kjempe for det gode. Kjempe for rettferdighet. Kjempe for livet. Og om vi sovner, så hviler vi hos Gud. Men når vi våkner kan vi vandre videre sammen med Gud og medmennesker.

Vi har en Gud som har gått foran og som går sammen med oss.

En Gud som stiller opp midt i verdens mørke.

Etterpå kan vi vandre fram hit, til nattverden. Ta imot velsignelsens beger, og vandre videre ut til våre medmennesker sammen med Jesus.

Amen